

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (megtisztelések és kinevezések; budapesti napló: műkiállítás, vállalat a bajai károsultak fölségelésére, literatúrai újdonságok, időjárás, magyar játékszín előadások; s a t.; hevesmegyei közgyűlési történetek; időjárás hazánk több vidékéről; pesti szegény kisdégyintézet; bihar- és békésmegyei követszámoslói közgyűlések; különféle: besztarcebányai ünnepély, se-lyentermesztés, eperjesi városi tisztújítás, s a t.; hálynyilatkozat; ipar- és főzserügy; s a t.) Spanyolország (Balmaseda megveretése nem valósul, de kínesei az alkotmányosak hatalmában; s a t.) Anglia (az angol kormány kínai politikája; újabb körülményes adatok Oxford merényiről; s a t.) Franciaország (Joinville hg már urban sz. Iona felé; elegy; s a t.) Németország, Oroszország

Magyarország, Erdély és Szervia.

Ó cs. s ap. kir. fölsége f. e. jun. 25iki határozatában Kopácsy József országunk hgprimását a magyar kir. sz. István rend nagykeresztjével díszesítini; és Miskolczy Márton s Majthény Antal esztergomi főkapitányi kanonokokat segédpüspökeiv in pontificalibus, nevezni méltóztatott. Továbbá

Ó cs. s ap. kir. Fels. gr. Nádasdy p. Ferencz váci püspököt s gr. Szécsen Miklós egyesült kamrai alelnököt s Pozsega megye főispánját sz. Istvánrend középkeresztjével; gr. Eszterházy Károly tolnamegyei főispánt ugyanazon rend kiskeresztjével megajándékozni, Szerenyesy István kir. személynököt, Lonovics József csanádi megyés püspököt s Gyürky Pál krassó-megyei főispánt valós. bels. titkos tanácsosakká; gr. Nádasdy Leopold táblai bárót a hétszemélyes tábla közbirájává; gróf Cziráky János soprony-megyei aljegyzőt, Szécsen Antal gr. mosony-megyei tisztt. főjegyzőt és gr. Frimont Béla fogalmazó gyakornokokat a magy. kir. udv. kancellariához tiszteletb. fogalmazókká kinevezni; Czech Jánost a központi könyvvizsgáló collegium másod ülnökét magyar nemességre emelni, továbbá rudai Bogyay György val. erd. udv. fogalmazót, ugyan az erd. udv. levéltár és lajstromzás igazgatójává s egyszersmind udv. taksázóvá; végre a zombori kamrai igazgatóságánál megürelt 3dik ülnöki helyre Szalay Antal eddigi aradi kamrai ügyvédet mélt. kegy. kinev.

A magyar tengeremléki kir. kormányzék jun. 4kén tartott kormányzékai ülésében vizeki Tallián Sándornak a nm. magy. kir. Helytartó-Tanáchoz történt előléptetése által megürelt val. fogalmazói hivatalra, horhi Horhy Mihály eddigi tisztt. fogalmazót alkalmazá.

A nm. m. k. udv. kamra Arnold Adolfnak hasonló minőségben Tarkányra áthelyezte által, a kézmárki sómázsameszteri helyre Marziani Ferencz eddigi iglai sóhivatalbeli gyakornokot; a vallemarei sómázsás helyre Jaiczay Ignác helybeli pajtaört; ennek helyére Zuch János soborsini sófelügyelőt; ez utóbbi helyére Reisz György kiszolgált es. kir. káplárt; végre a megürelt miskolczy sópajtaóri helyre Thober Antal helybeli gyakornokot alkalmazá; — továbbá a megürelt besztarcebányai kamrai bányászti ügyvédségre Thines-Csetnek Károly táblai ügyvédet nevezte ki, végre a megürelt verbiczhusztáki és pod-dupnai alerdős hivatalra, s pedig az elsőbbikre Szikursky Bálint esatorna-felügyelőt, az utóbbira Bukna János fizetés-telen gyakornokot alkalmazá.

Budapesti napló. A műkiállítás folyvást számos látogatónak örvend, kik mind elégtelen hagyják el a díszes termeket; e napokban már Danhauser azon nevezetes képe is megérkezett, mely Liszt hazánkfiát ábrázolja párisi baráti és ismerősei közt, kikben mindannyi literatúrai vagy művészeti nevezetességre ismerhetni Franciaországnak. — Kohlmann pesti rézmetsző a művészet sokoldalú magas hivatása mellett édes kötelességnek tartja segélyt s vigasztalást nyújtani, hol fájdalom csapások érik a különben is annyi folytonos küzdelem kitétetett emberiséget, és az inség könyvet fakaszt. A tüzvész által károsult bajaiak sorsa némi enyhítésre tehát egy szépírási rajzot szándékozik kiadni, melynek fő tárgya koronás fejdelmünk arcképe leend. Az egész mű Heimig-modorban legújabb ízlésű csinos szépen lesz dolgozva, s tiszta jövedelme olly bajai születlen árvák fölségelésére van szánva, kiket a tüzvész ruházkodási s nevelési eszközökkel megfosztott. A kép ára finom velencei velinen 2 f. kínai papíron szírajzokkal és aranymattal 4 for. pgöben, melynek fele előre, másik fele pedig a kép átvételkor fizetetik. Előfizethetni Pesten servitátéren Wagner műkereskedésiben, ki e fáradságot ingyen volt szíves elvállalni s a vállalkozónál borzutezai 165 sz. sarokházban. — E napokban hagyá el a budai tud. egyetem sajtóit „Magyar nyelvtudomány“ magyar-német nyelven, kezdők számára írta s kiadta Stancsics Mihály, n. Sr. 72 l. ára 10 pgö kr.; a szerző e munkájában rövidség mellett lehető legnagyobb érthetőséget tűze ki célul, mit el is ért, s így e nyelvtudomány különösen falusi iskolák számára rendkívüli olcsósága miatt is ajánlható, s reménylhetni, hogy kézikönyvvül fog elfogadtatni; egyébiránt a könyv két hasábra van nyomtatva, melynek egyike magyar, másik német nyelvezetű, következésképp mindkét ajku tanulók által egyenlőn használható. Ugyanannan került ki Nagy Ignác Színműtára XIik füzeté: „Bank bányeredeti történeti dráma 5 felv.; írta Katona József, ára szokott díszes kiadásban 40 pgö kr. Mintán Erdélyi János és Csányi mult félelvi Társalkodónkban közölt felszólalásából kiviláglott, hogy a korán elhunyt szép tehetségű Katona szüleji még élnek, s nem legszerencsésb gazdasági körülményeknek örülhetnek, a Színműtár kiadéja addig is, míg az üdvözült szerző több munkái netaláni kiadatást érhetnek mások által összes gyűjteményben, gyorsan kívánt némileg segíteni az elagott szüleken, és „Bank bány“ mely a budai és pesti magyar színpadon legnagyobb lelkesüléssel fogadtatott, literatúr. körülményinkhez képest illő tiszteletdíj mellett 2ik javított kiadásban a közönség kezeibe juttatá. — Jun. 30i-

kán hajóhidunkat egy keresztülvontatott hajó olly tetemesül megrongálta, hogy majd fél napig csak ladikokon lehet a közlekedést folytatni; száz meg 100 sovár tekintetfordul az állóhid felé örvendve a közel jövőnek, mint azon bajt megszüntetendők, mely most naponkint néha kétszer is minden közlekedést megszakaszt a két város közt, miglen t. i. hajók átvontatása végett hajóhidunk nyitva áll, midőn aztán még a posta s egyéb illy sürgető alkalmak és sietős dologban járó emberek is néha egész óráig kénytelenek várakozni, míg végre egyik parttól másikra juthatnak. — A német színházban, 1 német Herkulesnő látatja magát s bálmulásra ragadja a közönséget. — Pár nap óta valahára olly melegünk van, hogy még öreg emberek is reggeltől estig nélkülözhetik a köpönyeget, s mi több, három nap óta már szél sem fútt, mely eddig jobbadán csak azért szünt meg néhány órára, hogy aztán kettőzött s pihent erővel annál erősebben dühöngniessen. — A hangászfati egyesület f. hó 28ikán részvények útján nagy mulatságot adott budai hegyeink közt Festetics Leo gr. egyesületi elnök tiszteletére; a mulatozók száma mintegy száz volt. — Nemzeti színpadunkon jun. 26ikán „Polgári és regényes“ adaték; 27ikén „Zrinyi“; 28ikán „Marino Fallero“; 29ikén „Vik Henrik háziélete“ és „Arlequin mint csontváz“; 30ikán először hérszínettel Bartha és neje jutalmul; „Egy fazekasnak pokolba vándorlása“ eredeti bohózat 3 felv.; írta Balogh István, zenéjét szerkeszté Heynisch. E cifra bohózat újra tanúsítja a szerző lelki szegénységét, s jogot ad hinnünk, mikép az silány irkafirkáival a közönséget csak arról akarja meggyőzni, hogy ő majd mindenre, mi a színiköltészet körében forog és mozog, alkalmatlan. De minek azt olly nagy rugaszkodással mutogatni, úgy is a közönség józanabb része rég tudja ezt saligha nem esett kétségbe arról, hogy szerző valaha valami talpraesettel vizsgálta jameg. Azonban szerzőnek ha már magairánt olly kegyetlen, legalább a színházollyélet-bevágó ügye iránt, kimélttel kellene viseltetnie, mert illy sületlenségek nem eszközölhetnek mást, mint azt, hogy az eredeti darabok a nélkül is olly ingadozó hitelét még inkább súlyosztik, s a mivel közönséget a színház-tul idegenítik. Ki jó ízlés barátja, nem méltán mondhatja e ezután, ha valami bohózatot, vagy eredeti darabot jelentnek: először meghallom valakitül: millyen, majd aztán nézem meg. Hígye a szerző, hogy az írói dicsőséget nem a karzat dörömbözése s ordítóása határozza el, hogy csapszéki ötletekkel, utcai s utféli mindennapiságokkal, s vaskosnál vaskosabb tréfakkal mivel közönséget nem mulattathatni s a színház javát sem szellemi, sem pénzügyi tekintetben valódilig nem mozdíthatni elő. A kérdéses bohózat legfőjebb kis városi vásár-alkalomra s itt is tán csak délutánra való, midőn már áldomásoztak. Legyen a bohózat ollyan, mint a mennydörgés, tisztítsa a levegőt, de egyszersmind áldástenyésztő cseppeket is hullasson a földre, azaz vidítson föl, nevéttessen bennünket a bohózat, feledtesse velünk a nap terheit s gondjait, de egyszersmind tanulságot is hagyjon hátra maga után, szóval: mulattasson s tanítson; ugy de koremai dombórozással, aljas, csárdás modorban eszközölhetni ezt? Ki tollat fog kezibe és vigjátékot vagy bohózatot ír, tudnia kell, hogy a népszerű és póri, enyelgő s röhögő, devajkodó és trágár, comicum és scurrile közt igen nagy a különbség. Kit istenei szeretnek, kit irni belöszönt, nem hirdési visketeget s mellékes tekintet kész, az fogja ismerni a valósót vonalt. Sorainkat a halhatatlan Kazinczy intésével rekesztjük be: „Jót s jót! ebben áll a nagy titok; ezt ha nem érted, szánt és vess s hagyjad másnak az áldozatot.“ Jul. 1 sején, „Beatrice di Tenda“; 2 ikán „Két színész“ s felvonások közt Eröss pesti hazánkfia párdalai közép-sopran és bariton hangon; a közönség zajos tapsokkal nyilvánítja osztatlan tetszését. — Eger, jun. 22kén Hevesmegye részéről Papszász József másodalispán elnökléte alatt közgyűlés nyitattván, először is azon tárgy vétetett vitatás alá, hogy az apr. 22kén tartott közgyűléskor Almásy Gedeon első alispán nemelyek által lett megsértetése miatt elnöksékből eltávozta orvosoltatnék, mely tekintetből a RR. abban állapotának meg, hogy Almásy Gedeon első alispán főbíró Földváry György és eskütt társa kiküldetésük által az elnökszék elfoglalására hívassék meg, hol t. i. a RRek hű kebellet s örömmézzel ohajtják szemlélni. A kiküldött főbíró azonnal Gyöngyös - Halászira Almásy Gedeon első alisp. meghíni sietve megindult. Eltávozta után a megyének lelkes követői, a király s haza boldogságára viselt követségi példás pályajokat végezvén, lélekemelő velős szónoklataikkal egymást felváltva a megyének irántok mutatott teljes bizodalmit halásan megköszönvén, a rájuk méltólag ruházott díszes hivatalt letették. Valódi hazafisággal páros tiszti eljárásukat méltánylani tudó s akaró Heves Rendei azon felül, hogy követeikkel tökéletes elégtelősöket örök időig maradó fényes emlékkül jegyzőkönyvekben megemlítetteti hatázzák, számadási tudósításukat ezer példányban nemesi pénztárak költségén kinyomatni rendelék. E nap estén mozsárdörgés s örömtisztelgések közt visszaérkezvén az első alispán, másnap minden sértést feledve székét számos nemesség ohajtott kívánsága szerint újon elfoglalá s a megyének szíves hajlandóságát megköszönvén arra kérte az egybegyűlt RReket, hogy az eddig bármikép történt szomorú eseményt felejtvén, a szeretet, egyetértés s barátság uralkodjék e díszes megye felett örökre. Meglón a szépkívánat s több hasznos és szükséges tárgy-elintezés után vége a gyűlésnek. E nap estéjén a RRek, hogy országgyűlési követeiknek a király és haza boldogságára tett fáradsatlan példás munkálatikért köz elégtelősöket s vonalmokat bővebben is nyilváníthassák, ezer meg ezer mind két nembeli tisztelkedő s a Gyöngyösön tanyázó Ferdinánd huszár ezred hangászkar kis-

telében tartott faklyás éjjezével. 's egy megyei táblabíró és jegyző (Schnee László) által rövid, de szívből eredt köszöntésekkel üdvözlöttenek, melyeket mind annyiszor a jelen volt sokaság harsogó éljen kiáltási, úgy az üdvözlötteknek szerény-öszinte feleleteik hasonló eljenzések kíséretében követték. Színtez alkalommal az örömben merült öszszes gyülekezet, köz kedvességű buzini gróf Keglevich Miklós urnál, kinek hazafiúi tiszta érzelmé, a közjóért semmi áldozatot nagyinak nem néz, rová le tiszteletadóját, ki is ez egyszerű, de lepletlen belső érzetből eredt vonzalomömléngést méltányoló tisztelettel fogadván, 's a tisztelet a kedves Haza 's jóságos Fejedelm iránti ingadozhatlan viszon-hűséget, égő 's többnyire megyei tisztviselők által lobogtatott szövétnékek világánál, szabad ég alatt, ezer 's meg ezer fül és szemtanu hallatára lekötven, az így örömmel telt férfiúi sereglet nagy része a korona-fogadóba vonult, hol a nemzeti tulajdonok egyik főbbikében — a vendégszeretben — elsőseget másnak engedni szinte nem tanult Keglevich Miklós gróf által fényes lakomával vendégletti tisztelő testület örömdús érzelmű vitorláit folyvást tárva tartván, pezsgős poharakat hódoló áldomások közt őrítve, kérte a Gondviselést mind a k. fejedelem 's országlóház, mind azoknak, kik hazánk, királyunk, nemzetiségünk 's az emberiség hívei, hosszas életükért. Meglepő volt e tiszteletkedéskor látni, miként e 's megyének huzamosb idő óta pártra oszlott főbb tagjai ujlag visszaesatlakozának az önzés érzetétől ment 's józan mérsékletű nagyobb részhez. Feltűnő vala továbbá ezen polgári ünnep folyamában azon különös jó rend, példás méretek 's férfias önérzettel párosult diszes rend, melly szerint még a szűkebb utcákon tartott menet közben is minden tolongás a lehetőségig kikerültetett, az egész szertartás alatt nemcsak rendezavaró rivalgások, sőt az egy alkalom szerinti éljen kiáltások kivételével, nyers szózatok sem valának a sereglettől hallhatók; e mellett, mindenki ugyan, de különösen a szinte feles számmal jelen volt nőnem különös méltánylásba részesítettet, mit ha a régiebb illy alkalmazkórú darabos szokásokkal, úgy azzal is, hogy itt a helyhatósági rendőség helyett az egész sereglet egy két maga köréből megindulása előtti perczben választott rendező személyében önmagát kormányzá, 's még is minden lépte illedelmi 's mérséki jellemet viselt, — egybevetünk, lehetetlen újabb tanújelét nem látnunk, haladá-sunkkal társas erkölcsi művelődésünknek, 's a dolgok méltó felfogása iránti józan ítélet erősbülésének. — Jun. 24ke alkonyán Budapestről a Mátrának vonuló orkán Eger gyümölcsfáit részint derékon törte, részint ágaitól, részint gyümölcseitől végkép megfosztotta, a nyomban zabogó jégzápor pedig a rácz, baktaiésbirka hegységet megszürvén téli kopárságra paskoló a szomszédhelységek vetéseivel együtt 's földjét a meredekebb fektű szőlőknek elsodrofta.

(Békési 's bihari gyűlés). Mind Békés mind Bihar megyében jun. 22-kén volt a követszámolási közgyűlés. Békésben Almásy Aloiz gr. indítványára az országgyűlési követeknek (Wenkheim Béla báró és sz. györgyi Horváth Antal un) hála szavaztatott azon buzgalmért, mellyet megbízó meggyőző kívánatnak létesítésében utasítványihoz híven ragaszkodva kitűntettek, mind ezt mind előadásukat jegyzőkönyvbe iktatni határozták a RR-ek, mire gyűlés után száznál több vendégterítékű lakomával fogadák megbízóikat a halakoszorús követek. Biharban pedig szinte jun. 22kén rövid velős történetét tükrözé elő a legközelebbi mult országgyűlésnek Beöthy Ödön, Bernáth követtársával együtt, 's a főispánhelyettes elnöklete alatti közgyűlés teljes örömmel megelégtülését nyilatkozatá lelkes képviselőinek. Biharban küszöbön áll a tisztválasztás, mi végett a nemesi lajstromszerkesztés munkába is vétetett 's a törvények kihirdetése végett jul. 20kára tűzött közgyűlésen a megyekormányzó által határnapja is tudomásul fog adatni.

Zemplényen sulyosan fekszik ez évben az ur keze. Az árvíz rémítő csapási említve valának lapjainkban is, de az árvíz legalább a hegyeket hagyta bántatlanul, a szemlátomást szegényülő Hegyalja egyetlen 's ma már eléggé zűk kincsét. — Most már ennek is vége! mert jun. 24én este jég vágta el Zemplény legnagyobb részét, a Bodroghöz, az idén már oly sokat szenvedett, a Hegyalját, és szeremesi járást le egész Borsodig legnagyobb részben. (Tarczalt 's Ujhelyt valamennyire kímélve). 'S e jégesőt egy olly orkán, egy olly szélörvény (Windhose) kísérte, minőt legfőkébb a Shakespeare szerint örökre boszantott Bernulák láthatnak. Majd jönek kimerítőbb jelentések, most csak egy szemtanu értesítésből egy két vonást, mellyből a vihar dühös erejét megítélhetni. Mintegy 40 négyszög mérföldnyi téren dühöngött (e szemtanu tudára) a zivatar: fő ereje Liská 's Olasz táját érte a Hegyalján. Liskát alig pusztíthatá el ennyire egy tűzvész 's mérséklett földrengés; a szó teljes értelmében egyetlen háza sem maradt egész épségben, de összedültnek látott értesítő majd százát, látott köépületeket lakhatlanokká tétetve; mindkét templomnak, 's tornyaiak fedelét összezúzva, mintha erős földrengés ráta volna széllyel. Olaszinak mind három (az egyik tisztes régiség) egyháza 's tornyai födélfosztottan 's ijesztőn állanak, mint Palmyra romjai „Dex Himmels Wolken schauen hoch hinein“. Látott értesítő Olasziban egy jegegyefát, Lónyay Gábor tisztlaka mellett, emberderéknyi vastagságú, a szél ezt nem törte szét, hanem közepén gúzsás csavarta, 's így csavartan szakítottaketté 's elszakított felét néhány ölnyre lökte. Sok ház, de kivált állásfedelét igen sok helyütt, itt egészben, amott részben szaggatott 's lökött el 10 — 20 ölnyre. E vidéken 17 egyháztornyot rongált 's döntött le, a sárospataki újon épült várat is összerombolta. Emberélet-vesztéséről értesítő, ki birtelen utazott át a Hegyalján, Istennek hála! csak egyről hallott, Józseffalván, t. i. egy közhuszár az összedült esür agyon zúzott. Az inség kimondhatlan. E vidék előtt, ha segély nem éri, az éhség borzasztó képe áll. Bár emlékeznének Pest nemes lelkű lakosai is honfitársaikról, szintolly nemes részvétellel, mint minővel az olasz károsultakról ók 's velök olly sokan emlékeztenek!

Miskolcz jun. 25kén: Tegnap este olly borulat kerekedett a Bükken, mellyhez hasonlót éltben aligha láttam, 's melly méhét megnyitván Miskolcz 's környéke határit nagy mogyorányi jegekkel részint el-, részint megpaskoló 's körülbelül beszűretelt és sok helyen learatott. Ezen csapás a már eddig is 10 fra szökkent gabnaárt piacunkon ismét főlebb rugtatandja. Mult heteken Miskolczon két villám sújtott le 's egyik egy házat égetett föl, másik egy asszonyt ütött agyon. —

A pesti szegény-kisded gyógyintézeti egyesület választottsága kellemes köteletségének tartja, az érdemes közönséggel, mind a f. évi majus 10kén tartatott közgyűlése sikerét, mind az egyesület és kórház dolgában a választottság eddigi munkálatirul és a kórház jelen állapotjárul előterjesztett kimutatást, ezennel tudatni. Az egyesület részvényesei eddigi száma 624. A mult kórházi évre bejött részvényesi fizetések tesznek pgőben 2653 f: az ajándék- mennyiség 1076 f: 23 kr. összesen 3729 f. 23 krt; ezekből a 3263 f. 53 kr. kiadást levonván, a pénztári maradvány. 465

f. 30kr. A betegek összes száma maig 655; ezekből 216 részint életveszélyesen részint halva hozatott a kórházba; 75 anyjostul kapott ápolást; 32 helybeli árva 's 32 vidéki és távol megyebeli volt; belső betegséggü 513, külső 112; az utólsók közül 16-on tetemes sebészi műtéttel vitétt véghez, kik közül 2 meghalálozott; összesen 57 halt meg; legtöbbben tüdőgyulladásban és himlőben; ellenben 310 számu esorvás, hurutos, ideglázás és gyuladós betegbül csak 4 halt meg. Kitészik ezekből, hogy nemcsak a kórházra magára 's a betegek és gyógyítottak tetemes számára, hanem az eddigi egyesületi tagok mennyiségére és pénztár állapotjára nézve is, az egyesületet legörvendetesb siker 's azon bizonyosság kecségteti, hogy tovább is fenálland. Minden emberbarát felszólítatik tehát ezennel, hogy illy szegény sorsu és nyomoru kisded embertársaik sorsát lehetőleg enyhíteni 's e végre adakozni méltóztassanak. Az egyesület minden tagjai, nemkülönben a választottság és az elnökök: Ürményi Ferencz ur ó exc., Szápáry Ferencz gr., 's Pest város főbírája Havas József, minden adakozásnak legcélszerűbb használatáért kezesek. Pesten jun. 30kán 1840. A választottság nevében Ritter Adolf m. k. egyes. tit.

Halanyilatkozat. Öröm olvasni és hallani, mikép az iskolák virágoztatására 's így a szegényebb néposztály erkölcsi és szellemi műveltetésére a 'ns keblü földesurak, nagyságukhoz illő áldozatokat tenni szivesek. A jobbágyaik boldogítását szívükön ekkép hordozó földesurak közzé halásan számláljuk több hű alattvalóji közt, mi is Békés városa ref. közönsége Wenkheim József Antal gr. cs. kamarás urat, ki tudniillik a korábbi időkben templomunk tagasbittatása 's diszesbittetése végett, egyéb adományit nem említve, határunkban, a Körös folytában több száz holdra terjedő tért három évi használatra átengedett 's most, midőn diszes külsejü 's belső szerkezetére nézve haladó korunk kívánatit mennyire lehet közelíthető iskolát építeni szándékunk, mint a szép czél létesítésére magunktól elégtelenek, jótétben fáradni nem tudó 'ns lelkü grófnakhoz folyamodánk: 's az említett tér használatát újra megengedni kegyeskedett. Kegyes válaszában többek közt e szép lételekre mutató szavak olvashatók: „Jobbágyim boldogítása 's erkölcsi neveltetése levén főtekrévésem 's örömem 's a t. Áldás a jótékonyaságban öszkorra hajlott, 's ezt legtöbbszor titkon tevő 'ns szívü grófra, kinek vajha e' halanyilatkozatunkkal szerénységét meg ne sérténök! 's ki, egyenes utódja nem levén, jobbágyi 's a késő maradék szívében nemes tettek által örökíti magát meg. Áldás m. grófné kegyes asszonyunkra is, ki szent asztalunkra egy saját kezeivel pompásan himzett nagy terítéket ajánlani kegyes volt. Hala 's béke lengjen elhunyt elsőbb grófnék sirja felett is, kitül, egy a 'sz. vacsora-kiszolgáltatáskor használatni szokott 'sművészileg készült gazdag aranyzatu nagy ezüst tányért és poharat bir szentegyházunk. Adja Isten, hogy mit f. év jun. 4kén mint grófnak születésnapján, templomunkban buzgó fohász közt kértünk, kegyes földesurunk 's asszonyunk élte sok időre terjedjen, 's jobbágyaik erkölcsi művelésére tett 'ns áldozataik jótékony gyümölcsit, sokáig és bő mértékben élvezhessék! A' békési ref. egyház belső 's külső előljáróji.

KÜLÖNFÉLE: Beszterczebányán az ujonnan szerkesztett egyenruhás bányászsg jun. 16kán emlékezetes ünnepet állott. Bécsben készült igen diszes új zászlóját ugyanis e' napon Belánszky beszterczebányai püspök számos népség jelenlétiben szokott ünnepélyel fölszentelé. A 'sz. egyház előtt 400 bányász volt Patera bányászgondviselő vezérlete alatt föllálitva magyar szabatu vörös nadrágban, fekete bányász-zekében és zöld bányászsipkával. Isteni tisztelet után a szegkek beveretése szokott szertartással ment véghez. — Matuska János felső-rakonczai lelkész, mint honi selyemtermesztésünkre nézve számos érdemet szerzett férfit, a regensburgi selyemtenyésző társaság igen hízegő irata mellett társává választván, egyszersmind olly adatokat közölt vele, mellyek minden magyar selyemtermesztőt legszebb remények 's kilátásokkal árasztandak el. Eddig ugyanis hazánkban a selyemtermesztés nagyobb virágzásra jutását leginkább azon körülmény gátolta, miszerint a beváltásnál semmi versenyzés nem divatozhatott. A regensburgi egyesület tehát valamivel magasb beváltási díjtígér, sőt tetemesül magosbat is, ha a selyem jobb és szebb, mint közönségesen lenni szokott. Ezenkél kérdé a regensburgi társaság: mennyi selyemgubót kaphatna 1840ben Magyarország határi közt? ha a kapható mennyiség legalább 15 — 20 mázsára rug, úgy különösen megbízott társasági tag fog beváltásra ide küldetni, ki egyszersmind legcélszerűbb motólát hozand magával. Matuska ur hazánk minden selyemtermesztőit fölszólítá ez okbul, és számos helyről igen kedvező választ kapott. — Szeberinyi János, bányászkerületi evang. superintendens, jun. 21-ikén Aszódon és előbb a közel helységekben egyházi vizsgálatot tartván, magasztalva emlité Podmaniczky bárók buzgalmát a népnevelés előmozdításában jószágokon. — Eperjesen jun. 2 — 3ikán következő sikerrel ment véghez a városi tisztújítás: Diénes István, bíró; Lenhard Ferencz, polgármester; Urbán Ignác, Kriebel Endre, Szepesházy József, Beör Mihály, Podhorányi Károly (városkapitány), Krausz Ignác és Mauks Ferencz tanácsosak; Balzam Ignác, főjegyző; Rekvinyi István, aljegyző; Laczkó József fő-, Kriebel Erneszt, alügyvéd; Podhoránszky János, számvető; Hegedüs László, pénztárnok; Mauks Ignác, ellenőr; Szakala Ignác, segéd; Urbán Antal és Tóth Ferencz, árvák gondviselői; Hlatky Márton, rendes orvos; Havacs Márton, templomtáya; Zabozscky József, erdőügyelő; Csaszky György, építésügyelő; Király János, kajstromzó; Szartorysz József, kórházügyelő; Rainer János, selyemtermesztési ügyelő; Vágner Antal, vásárbíró; Zgola János, utügyelő. — Aradon jun. 15-ikén 4 ember részint vigyázatlanaságból, részint mások gondatlanjaga miatt vízbe halt, t. i. 1 kocsis, 1 szabólegény és 2 napszámos; ez utóbbiak az új hidépítésnél dolgoztak és a leszakadt 14 mázsányi czölöp-verősulyok által előbb ugyanazon tutajon mellyen állottak, szétzuzattak, azután még élve a vízbe zuhantak, honnan csak halva húzák ki őket. Horánszky Endre

jun. 21-ikén nagy tűzjátékot adott Aradon, mellynek tiszta jövedelmét az illető hatóság azonnal a bajai károsultak fölségeltésére küldé, hogy még a tűz is segítse némileg kipótlani azt, mit a tűz emészté meg. Az aradi takarékpénztárba 3 hónap alatt 1506 pengő forint gyűlt. — Kis-Szebenben f. e. jun. 14-én tartá a kegyes iskolai szövet fényes halaáldozattal itteni alapítatása százados ünnepét, mellyre Sáros megye vidékeiről számos egyházi és világi férfi gyűlt vala össze. Ez alkalommal Szentiványi András alispán és pécseufalusi lelkész, az ünnephez alkalmazott jeles szónoklatú egyházi beszédet tartott. E házat Dessewffy István altábornok 1739-ben 10,000 ft. és Keczer István n. városi prépost és makári cím. püspök 4,000 ft. alapíták. Ez ünnepelt század alatt az itteni iskolákban 12,924 ifju, többnyire sárosmegyei tanult, kik közül a szerzetes háznövendéke (convictora) volt 460, névszerint 12 gróf, 30 báró, a többi nemes és előkelő szülők gyermekei. Itt hazánk több fő embere nyert jó nevelést, n. m. b. Fischer István egri érsek; Semsey András m. kir. kamarai elnök, id. b. Eötvös Ignác abauji főispán és országzászlós; Péchy János máramarosi főispán; b. Splényi Ignác tábornok és m. k. testőrségi kapitány; b. Szepesy Ignác pécsi püspök; gr. Szirmay Tamás eperjesi tábla elnöke; Péchy Imre kir. tan. és a t. E százados ünnep emlékezetét Jallósics András diák lajossal zengte meg. — Erdő-Bénye (Zemplénymegye): Pünköszt első napján templomban letűnkor a felhőszakadás sz. egyházunk falai közé szorita. Nagy volt a rémülés, midőn a zápor esőndesülével eliki hazához sietve utközben vagyontát a záporfolyam habjaitól ide's tova hanyatni látá. A szőlőhegyekről lesodrá a földet és tőkét az onnan lezuhogó víz, és azzal szomszéd réteinket és szántóföldeinket beiszapla; életét e zivatar közt csak egy gyermek veszté. A zápor kevés jéggel vala vegyes, és így kevés kárt okozott; általában nem sok reményünk van jó szürethez; gyümölcskertinket a hernyó mind elpusztíta. A Bodrog még most is kívül esapong medrén és közel lakosít inség sápasztja. Határunkban egy hatalmas gyógyerejű furdó nyílt, mellyet már most is számos vendég látogat.

Hpar- és tözsérügy. A bécsi es. kir. közönséges udv. kamra f. e. april 28-án Springer Ignác szalkai jószágigazgatót hazánkban (bécsi meghatalmazottja Csarada György, magyar kir. udv. ügyviselő) öt évi szabaddal tisztele meg „azon találmányra, miszerint eszeréből nyílás nélküli táblákat készít hazföldétre, mellyek a közönséges eszerépszindelytől különböző formájuk és olesóbságuk mellett, még azon ajánlatossággal bírnak, hogy a hazfödeleket tűz és vízbehatás ellen tökéletesen biztosítják, a viharral pedig jobban dacolnak, és így részföldézet után leginkább ajánlathatók. — Bécsi hírek szerint alig kételkedni már többé, miszerint Sina b. a bécs-triesti vasut vezérletét is magára vállolanda és a vonalt Stájerországon viendi keresztül. Minden pillanatban várják az előleges engedélyt. Ideiglen a bécs-győri vasutársaság engedelmet kapott az építést Magyarorszag határáig kiterjeszteni. — A milano-mozai vasutépítést, melly már majd ez utóbbi városig terjedt, az illető hatóság ideiglen fölfüggeszté, valamint szinte Cremonaig tervezett folytatását is megszünteté, leginkább azon okból, mivel az ugynevezett esőndes kereskedői társaságot, minőt Holzhammer, Arnstein és Eскеles kereskedőházak alakítottak, nyilvános részvény-kibocsátás helyett, nem gondolá a vasuti rendelettel összeegyeztethetőnek. E kezelési módból könnyen magyarozhatni meg, mikép emelkedhetek e vasutársasági papirok eredeti bőséghöz képest kétszeri sokosságra, még mielőtt használni kezdték volna az illető vasutat. Junius 15-ikén érkezett Bécsbe Lundenburgból az első szarvas-marcha-szállítás a Ferdinand-éjszakai vasuton. Az induláshelyen számos ember volt összegyűlvé, mert e szállítástól marhahus-ár-esökkenést vélnek várhatni a főváros lakosi. 24 szállítókoszin 182 ókor érkezett Bécsbe (tehát egy koszin 8), és az egész kocsivonal csak egy mozgony húzá. Mondják, hogy ez erővel még több kocsit is lehetett volna tova szállítani. A kocsik, igen czélszerűleg, minden oldalon zárvak, és csupán fölül vannak nyitva. Tekintetbe vévén, hogy minden darab szarvasmarha után mérföldenkint csak 9 pengő kr. fizettek, és ezenkívül soványodás mellőztése és takarmánykimélés által mennyit gazdálkodhatni meg, így biztosan várhatni, hogy e szállítások sikere igen kedvező hatás leend a fogyasztó közönségre. — Arad vidékén a vetések az idén különösen dús fizetéssel kecsegtetik a földművelőket, és a gabnauszorások mégis annyira tudak fölségázni a gabnart, hogy a buza pozs. mérője 9, kétszeresé 7, tengeri 5 1/2, árpaé 4, és zabé 3 1/4 fon kel, következőleg még egyszer oly drágán, mint mult évben. — Berlini hírek szerint az ottani idei gyapjűvásárra már jun. 16-ikán megkezdék minden oldalról a gyapjűszállítás, és 20-ikáig már mintegy 48 ezer mázsa gyűlt össze, mellyből ugyanazon napig 10 ezer mázsa kelt el. A gyapjűár a többi ez évszaki vasarokon divatozotthoz látszik hasonlítani, sőt egyes esetekben még jobb is az eddigieknél. Mivel a szállítás még mindaddig nem szűnt meg, nem is mondhatni bizonyosan, mennyi fogott e vásárra összegyűlni; annyit azonban reménylhetni, mikép az ar nem igen fog e vásáron változni, főleg, miután számos kereskedő van a sokadalmon, kik mind elég kedvet mutatnak vásárlásra. —

Spanyolország.

(Balmaseda megveretése nem valósul.) Bordeaux, jun. 19-kén: „Azon telegrafi sürgöny, melly f. hó 15-kén Balmaseda megsemmittetését közölte, nem valósul. Jun. 12-ig terjedő logronoi hírek szerint Balmaseda 11-kén a carazoi szorosakba vonult. Egyébiránt Balmaseda kicsapongási folyvást a régiék, így például legközelebb egy helyes lakosít kénszeríté, hogy templomukat gyujtsák föl, ellenkező esetben az egész falu leégetésével fenyegetőzvé. Polo segédesapátja még tetemesül szaporitá vérszomjas hadát. Boncha tábornok jun. Sánjelindult Cuennából és hátulról szándékozik Balmasedát megtamadni. Ez utóbbi legújabbán a baszk tartományokba akart nyomulni, de e szándéka tökéletesen meghínsult, és

miután most Espartero's O'lonnell sergeiből is tetemes csapatok indultak el-lene, tehát bajosan fog végromlás elől megszabadulhatni. Cabrera 16-kán mintegy 8 ezer emberrel Paycer la közelében állt, és kemény ellenállásra látszik eltökélve. Azon vidék lakosi minden ingatlan vagyonyokat francia földre szállítják. —

(Balmaseda kínesei az alkotmányosok hatalmában. Elegy.) Bordeaux junius 20-kán: „Jun. 17-kén Carazo erősség Piquero alkotmányos parancsnok hatalmába jutott, Balmaseda hadiszereivel és összehalmozott rop-pant kíneseivel együtt. Az őrség megmenekült ugyan, de csupán fegyver-reit viheté el magával. Magáról Balmasedáról még semmi bizonyost nem tudhatni, mivel fegyveres csapatjai Aranda és Burgos vidékét egészen jár-hatatlanná tevék. Balmaseda ereje nem nagy ugyan, de bátorsága és rav-asz szelleme rendkívül nehezítik megbuktatását. Azon vidék minden leg-kisebb zugát tökéletesen ismeri, hol harczott, és azért gyorsan és könnyen intézi megrohanását, veszély esetén pedig villám-sebesen tud eltűnni a jár-hatatlan bérczek közé. Ez okból csak nagy erő fogja őt leküzdhetni. Rövid idő azonban minden esetre véget vet az egész drámának, mert az alkot-mányosok 22 ezer főnyi sereggel indultak meg Catalonia felvidéki felé, és a 8 ezernyi előesapat már Lerida előtt áll. Cabrera nem nagy sergét el-lenben naponkint szökés apasztja; az egész ügyet pár hét múlva francia földre menekvés fogja beféjezni. Azon janta tagjait, melly Espana grófot kivégezteté, börtönbe zárata Cabrera, és néhányat közülök, mint belik, már agyon is lövete. Espana kivégeztetése Cabrera parancsából történt, mivel e zsarnok attól rettege, hogy a gróf majd Maroto átpártoltat fogja utánozni, és most mégis Cabrera bünteti parancsa végrehajtót, csak hogy magát e vértett gyanyjától megtisztíthassa! A baszk tartományokban történt legújabb zendületi mozgalmak főkolompói egy részét halálra ítélte a büntető janta, néhány csekélyebb vétkeikre pedig börtönt és pénzbírsá-got rótt.

Anglia.

(Az angol kormány kínai politikája.) London, jun. 17-kén: Azon politika, mellyet Anglia Khina ellenében követni szándékozik, végre nyilvánossá lón. Hódítást nem kíván csinálni, ha csak kerálheti, és ha az első győzelmi siker után (mit természetesen mindenki bizonyosnak tart) a császár elfogadható ajánlatokra lesz hajlani kész, nem ellenzendé az an-gol kormány, hogy aztán a császár, kínai divat szerint, kevére kürtöltet-hesse országában, mikép a barbarokat legyőző és természetfölötti ke-gyességből új föltételek alatt ismét szabad kereskedést nyit meg számukra. A kínaiak Angliával ismétletlenségét jobbadán tulzó színekkel füsték. Fialat kínaiak, ambar törvény ellen, de több évig jártak a singaporei is-kolákat, hol több európai nyelvet tanultak meg. Különösen a es. másod-biztosára alkalmazhatni ez allitást, ki a makonykereskedés törvényisz-e-rítését ajánla a császárnak. E másodbiztos Singaporuban nevelték, hol tökéletes ismérteket szerze magának Angliáról és nyelvéről. Ezen-kül Singaporuban számos kínai család lakik, és így a keletindiai társaság méltányosan ítéli meg Khina szellemi álláspontját, melly szerint a khi-naiak Ázsia egyéb lakosít kétségkül jóval fölülműlják műveltségben. Né-hány Singaporuban történt verekedés alkalmakor többször a kínai osztály győzött, s így ott már vitéségét sem vonják kétségbe a kínai nemzetnek. Általányosan semmi bizonyosat nem mondhatni meg, hogy vajjon mikép fognak közelelni a kínaiak. Fegyverbeni járhatlanság ugyan nagy mérték-ben rosztja Khina ügyét, miután oly hazamos ideig folytonos békének örve; de mivel az országot rendkívüli nagysága miatt nem igen könnyen foglathatni el, tehát idő folytával a kínaiak oly ellenállási ké-szűletre fognak tehetni szert, mellynek sikeréről előre teljességgel sem-mi bizonyost nem jósolhatni. Anglia tehát eleinte nem fog háborút keres-ni, ambar azt sem tagadhatni, miszerint a mostani háboru, bármily rö-vid ideig tartson, a zavart még nagyobbítani fogja. Anglia és Moszkaor-szag Ázsia birhatásaért versenynek. E vita küzdhelyeül először Perzsiát és Törökországot választak. E tekintetből Anglia helyzete Franciaor-szag ellenében Egyiptus miatt, szinte csak mellék- és nem főpontnak tekintendő. E vita Russziával már most európai politikába voná Keletin-diát és élettörténeti fontosságra emelé. Keletindia alkalmasint nem fog mar sokáig a szabaditkos társaság birtokában maradni, mellynek egyébirant ugy is tetemesül gyérültek már szabaditkói jogai. Az itteni indiaházban annyira meg vannak arrul győződve, miszerint a társaság egész kor-mányhatalma rövid idő múlva az országos kormány által fog majd gya-koroltatni, hogy már a tudományos gyűjtésekre sem igen akar a társa-ság többé költeni. A politikai bonyolulás miatt pénzhaszna sem oly nagy most a társaságnak, mind addig volt. Russzia terjeszkedése Ázsiában tehát maga egyedül is elég azon pillanat előhozására, mellyben a társaság az országos kormány kezeibe teendő le hatalmat. A haborgás Khinával el-lenben következménye volt a társaság és kormány közti viszonyok meg-változtának. Míg a kínai kereskedést egyedáruskodva üzé a társaság, könnyen mellőzhető volt minden czivakodás a kínai kormánnyal, mivel a társaság, mint magányos vállalkozó, nagyobb részt szó nélkül is el-tűrhető a sérelmeket, mit az angol kormány böcsülete nem hagyhatna ma-gán. Továbbá, míg a keletindiai társaság szolgálai üzék a kínai keres-ke-dést, akkor nagy ellenörködés gyakoroltaték az egész kereskedésre nézve, mi most már lehetetlen, miután a kereskedést nagyobb részt sza-bad kereskedők üzék, kik fölött semmi különös hatalma az angol kormány-nak. A keletindiai társaság egyedárus kereskedése megszüntetése által tehát következő viszonyzatba lépett Khinával Anglia: a kínaiak külö-nös emberek, és verekedések és czivakodások angol kereskedők, matrózok és kínaiak közt elkerülhetlenek. Ha illy villongás történik, mindenkor lépéseket tartozik az angol kormány tenni a britt alattvalók ótalmasására. Illy események ezentúl sem fognak hiányzani. A makonykereskedés ma-

vetében tartott faklyás éjjeleivel. 's egy megyei táblabíró és jegyző (Schnee László) által rövid, de szívből eredt köszöntésekkel üdvözlöttek, melyeket mind annyiszor a jelen volt sokaság harsogó éljen kiáltási, úgy az üdvözlöttek szerény-öszinte feleleteik hasonló éljenzések kíséretében követték. Szinte alkalommal az örömben merült összes gyülekezet, közkedvességgü buzini gróf Keglevich Miklós urnál, kinek hazafiai tiszta érzelmé, a közjóért semmi áldozatot nagyra nem néz, rová le tiszteletadóit, ki is ez egészen, de lepleten belső érzetből eredt vonzalomömléngést méltányoló tisztelettel fogadván, 's a tisztelet a kedves Haza 's jóságos Fejedelm iránti ingadozhatlan viszon-hűséget, égő 's többnyire megyei tisztviselők által lobogtatott szóvételnek világánál, szabad ég alatt, ezer 's meg ezer fül és szemtanu hallatára lekötve, az így örömmel telt férfiúi sereget nagy része a korona-fogadóba vonult, hol a nemzeti tulajdonok egyik főbbikében — a vendégszeretben — elsőseget másnak engedni szinte nem tanult Keglevich Miklós gróf által fényes lakomával vendégelt tisztelő testület örömdús érzelmű vitorlát folyvást tárva tartván, pezsgős poharakat hódoló áldomások közt ürtve, kérte a Gondviselést mind a k. fejedelem 's országloház, mind azoknak, kik hazánk, királyunk, nemzetiségünk 's az emberiség hívei, hosszas életükért. Meglepő volt e tiszteletkor látni, miként e 's megyének huzamos idő óta pártra oszlott főbb tagjai ujlag visszacsatlakozának az önzés érzetétől ment 's józan mérsékletű nagyobb részhez. Feltűnő vala továbbá ezen polgári ünnep folyamában azon különös jó rend, példás mérsék 's férfias önérettel párosult díszes rend, mely szerint még a szűkebb utcákon tartott menet közben is minden tolongás a lehetőségig kikerültetett, az egész szertartás alatt nemcsak rendező rivalgások, sőt az egy alkalom szerinti éljen kiáltások kivételével, nyers szavak sem valának a seregtől hallhatók; e mellett, mindenki ugyan, de különösen a szinte feles számmal jelen volt nőnem különös méltánylásba részesítettet, mit ha a régiebb illy alkalmakkori darabos méltánylásba részesítettet, hogy itt a helyhatósági rendőség helyett az egész sereglet egy két maga köréből megindulása előtti perczen választott rendező személyében önmagát kormányzá, 's még is minden lépte illedelmi 's mérséki jellemet viselt, — egybevetünk, lehetetlen újabb tanítjelét nem látnunk, haladásunkkal társas erkölcsi művelődésünknek, 's a dolgok méltó felfogása iránti józan ítélet erősbulésének. — Jun. 24ke alkonyán Budapesttől a Mátrának vonuló orkán Eger gyümölcsfáit részint derékon törte, részint ágaitól, részint gyümölcseitől végkép megfosztotta, a nyomban zuhogó jégzápor pedig a rácz, baktaiésbirka hegységet megszürvén téli kopárságra paskolá a szomszédhelységeki vetésekkel együtt 's földjét a meredekebb fektű szőlőknek elsodrotta.

(Békési 's bihari gyűlés). Mind Békés mind Bihar megyében jun. 22-kén volt a követszámlási közgyűlés. Békésben Almásy Aloiz gr. indítványára az országgyűlési követeknek (Wenkheim Béla báró és sz. györgyi Horváth Antal un) hála szavaztatott azon buzgalmet, melyet megbízó meggyök kivánatinak létesítésében utasítványhoz híven ragaszkodva kitüntettek, mind ezt mind előadásukat jegyzőkönyvbeiktatni határozták a RR-ek, mire gyűlés után száznál több vendégterítékű lakomával fogadák megbízókat a hálaoszorús követek. Biharban pedig szinte jun. 22kén rövid velős történetét tükrözé elő a legközelebbi mult országgyűlésnek Beöthy Ödön, Bernáth követársával együtt, 's a főispánhelyettes elnöklete alatti közgyűlés teljes örömmel megelégtülését nyilatkozatá lelkes képviselőinek. Biharban küszöbön áll a tisztválasztás, mi végett a nemesi lajstromszerkesztés munkába is vétetett 's a törvények kihirdetése végett jul. 20kára tűzött közgyűlésen a megyekormányzó által határnapja is tudomásul fog adatni.

Zemplényen sulyosan fekszik ez évben az ur keze. Az árvíz rémitő csapási említve valának lapjainkban is, de az árvíz legalább a hegyeket hagyta bántatlanul, a szemlátomást szegényülő Hegyalja egyetlen 's ma már eléggé szük kincsét. — Most már ennek is vége mert jun. 24én este jég vonta el Zemplény legnagyobb részét, a Bodrogköz, az idén már olly sokat szenvedett, a Hegyalját, és szerencsi járást le egész Borsodig legnagyobb részben. (Tarczalt, Tokajt 's Ujhelyt valamennyire kimélve). 'S e jégesőt egy olly orkán, egy olly szélörvény (Windhose) kísérte, minőt legfőlebb a Shakespeare szerint örökké boszantott Bermudák láthatnak. Majd jönnek kimerítőbb jelentések, most csak egy szemtanu értesítésből egy két vonást, melyből a vihar dühös erejét megítélhetni. Mintegy 40 négyszög mérföldnyi téren dühöngött (e szemtanu tudtára) a zivatar; fő ereje Liszka 's Olasz táját érte a Hegyalján. Liszkat alig pusztíthatá el ennyire egy tűzvész 's mérsékelt földrengés; a szö teljes értelmében egyetlen háza sem maradt egész épségben, de összedőlnek látott értesítő majd százát, látott kőépületeket lakhatlanokká tétetve; mindkét templomnak, 's tornyainak fedelét összezúzva, mintha erős földrengés rázta volna széllyel. Olaszinak mind három (az egyik tiszta régiség) egyháza 's tornyai födélfosztottan 's ijesztőn állanak, mint Palmyra romjai „Des Himmels Wolken schauen hoch hinein“. Látott értesítő Olasziban egy jegegyfát, Lónyay Gábor tisztlaka mellett, emberderéknyi vastagságú, a szél ezt nem törte szét, hanem közepén gúzsá csavarta, 's így csavartan szakítottaketté 's elszakított felét néhány ölnyire lökte. Sok ház, de kivált állásfedelét igen sok helyütt, itt egészben, amott részben szaggatott 's lökött el 10 — 20 ölnyire. E vidéken 17 egyháztornyot rongált 's döntött le, a sárospataki ujdun épült várat is összerombolta. Emberélet-vesztéséről értesítő, ki hirtelen utazott át a Hegyalján, Istennek hála! csak egyről hallott, Józseffalván, t. i. egy közhuszárt az összedől csűr agyon zúzott. Az inség kimondhatlan. E vidék előtt, ha segély nem éri, az éhség borzasztó képe áll. Bár emlékeznének Pest nemes lelkű lakosai is honfitársaikról, szintolly nemes részvétellel, mint művel az olasz károsultakról ok 's velök olly sokan emlékeztenek!

Miskolcz jun. 25kén: Tegnap este olly borulat kerekedett a Bikkén, melyhez hasonlót életben aligha láttam, 's mely méhét megnyitván Miskolcz 's környéke határit nagy mogorányi jegekkel részint el-, részint megpaskolá 's körülbelül beszéretelt és sok helyen learatott. Ezen csapás a már eddig is 10 ftra szökkent gabnaárt piacunkon ismét főlebb rugtataadja. Mult heteken Miskolczon két villám sujtott le 's egyik egy házat égetett föl, másik egy asszonyt ütött agyon. —

A pesti szegény-kisded gyógyintézeti egyesület választottsága kellemes kötelességének tartja, az érdemes közönséggel, mind a f. évi majus 10kén tartatott közgyűlése sikerét, mind az egyesület és kórház dolgában a választottság eddigi munkálatirul és a kórház jelen állapotjárul előterjesztett kimutatást, ezennel tudatni. Az egyesület részvényesei eddigi száma 624. A mult kórházi évre bejött részvényesi fizetések tesznek p. g. 2653 f. az ajándék- mennyiség 1076 f. 23 kr. összesen 3729 f. 23 krt; ezekből a 3263 f. 53 kr. kiadást levonván, a pénztári maradvány. 465

f. 30kr. A betegek összes száma maig 655; ezekből 216 részint életveszélyesen részint halva hozatott a kórházba; 75 anyjostul kapott ápolást; 32 helybeli árva 's 32 vidéki és távol megyebeli volt; belső betegsége 543, külső 112; az utólsók közül 16ontetemes sebészi műtéttel vitetett véghez, kik közül 2 meghalozott; összesen 57 halt meg; legtöbbben tüdőgyulladásban és himlőben; ellenben 310 számucorvás, hurutos, ideglázás és gyuladós betegül csak 4 halt meg. Kitészik ezekből, hogy nemcsak a kórházra magára 's a betegek és gyógyítottak tetemes számára, hanem az eddigi egyesületi tagok mennyiségére és pénztár állapotjára nézve is, az egyesületet legörvendetesb siker 's azon bizonyosság kecségteti, hogy tovább is fenálland. Minden emberbarát felszólíttatik tehát ezennel, hogy illy szegény sorsu és nyomoru kisded embertársai sorsát lehetőleg enyhíteni 's e végre adakozni méltóztassanak. Az egyesület minden tagjai, nemkülönben a választottság és az elnökök: Ürményi Ferencz ur ó exc., Szápary Ferencz gr., 's Pest város főbírája Havas József, minden adakozásnak legcélszerűbb használatáért kezesek. Pesten jun. 30ikán 1840. A választottság nevében Ritter Adolf m. k. egyes. tit.

Halanyilatkozat. Öröm olvasni és hallani, mikép az iskolák virágoztatására 's így a szegényebb néposztály erkölcsi és szellemi műveltetésére a 'ns keblü földesurak, nagyságukhoz illő áldozatokat tenni szívesek. A jobbágyaik boldogítását szívükön ekkép hordozó földesurak közzé halásan számláljuk több hű alattvalóji közt, mi is Békés városa ref. közönsége Wenkheim József Antal gr. cs. kamarás urat, ki tudniillik a korábbi időkben templomunk tágasbittatása 's diszesbittetése végett, egyéb adományit nem említve, határunkban, a Körös folytában több száz holdra terjedő tért három évi használatra átengedett 's most, midőn díszes külsejü 's belső szerkezetére nézve haladó korunk kívánatit mennyire lehet közelíthető iskolát építeni szándékunk, mint a szép czél létesítésére magunktól elégtelenek, jótétben fáradni nem tudó 'ns lelki grófunkhoz folyamodánk: 's az említett tér használatát újra megengedni kegyeskedett. Kegyes válaszában többek közt e szép lélekre mutató szavak olvashatók: „Jobbágyim boldogítása 's erkölcsi neveltetése levén főtekrévésem 's örömem 'sa. Áldás a jótékonyaságban öszkorra hajlott, 's ezt legtöbbször titoktevé 'ns szívü grófra, kinek vajha e halanyilatkozatunkkal szerénységét meg ne sértenők! 's ki, egyenes utódja nem levén, jobbágyi 'sa késő maradék szívében nemes tettek által örökíti magát meg. Áldás m. grófné kegyes asszonyunkra is, ki szent asztalunkra egy saját kezeivel pompásan himzett nagy terítéket ajánlani kegyes volt. Hala 's béke lengjen elhunyt elsőbb grófnékné sirja felett is, kívül, egy a 'sz. vacsora-kiszolgáltatáskor használtatni szokott smívészileg készült gazdag aranyzatu nagy ezüst tányért és poharat bir szentegyházunk. Adja Isten, hogy mit f. év jun. 4kén mint grófunk születésnapján, templomunkban buzgó fohász közt kértünk, kegyes földesurunk 's asszonyunk élte sok időre terjedjen, 's jobbágyaik erkölcsi művelésére tett 'ns áldozataik jótékony gyümölcsit, sokáig és bő mértékben élvezhessék! A békési ref. egyház belső 's külső előljáróji.

KÜLÖNFÉLE: Besztercebányán az ujonnan szerkesztett egyenruhás bányászág jun. 16ikán emlékezetes ünnepet ültött. Bécsben készült igen díszes új zászlóját ugyanis e napon Belánszky besztercebányai püspök számos népség jelenlétében szokott ünnepélyly felszentelé. A 'sz. egyház előtt 400 bányász volt Patera bányászgondviselő vezérlete alatt fölállítva magyar szabatu vörös nadrágban, fekete bányász-zekében és zöld bányászcipkával. Isteni tisztelet után a szegkek beveretése szokott szertartással ment véghez. — Matuska János felső-rakonczai lelkész, mint honi selyemtermesztésünkre nézve számos érdemet szerzett férfit, a regensburgi selyemtermesztő társaság igen hízegő irata mellett társává választván, egyszersmind olly adatokat közölt vele, melyek minden magyar selyemtermesztőt legszebb remények 's kilátásokkal árasztandak el. Eddig ugyanis hazánkban a selyemtermesztés nagyobb virágzásra jutását leginkább azon körülmény gátolta, miszerint a beváltásnál semmi versenyzés nem divatozhatott. A regensburgi egyesület tehát valamivel magasb beváltási díjt ígér, sőt tetemesül magoshat is, ha a selyem jobb és szebb, mint közönségesen lenni szokott. Ezenkül kérdé a regensburgi társaság: mennyi selyemgubót kaphatna 1840ben Magyarország határit közt? ha a kapható mennyiség legalább 15 — 20 mázsára rug, úgy különösen megbízatott társasági tag fog beváltásra ide küldetni, ki egyszersmind legcélszerűbb motóliát hozand magával. Matuska ur hazánk minden selyemtermesztőit felszólítá ez okbul, és számos helyről igen kedvező választ kapott. — Szeberinyi János, bányászkerületi evang. superintendens, jun. 21-ikén Aszódon és előbb a közel helységekbén egyházi vizsgálatot tartván, magasztalva emlité Podmaniczky bárók buzgalmat a népnevelés előmozdításában jószágukon. — Eperjesen jun. 2 — 3ikán következő sikerrel ment véghez a városi tisztújítás: Diénes István, bíró; Lenhard Ferencz, polgármester; Urbán Ignác, Kriebel Endre, Szepesházy József, Beör Mihály, Podhorányi Károly (városkapitány), Krausz Ignác és Mauks Ferencz tanácsosok; Balzam Ignác, főjegyző; Rekvinyi István, aljegyző; Laczkó József fő-, Kriebel Erneszt, alügyvéd; Podhoránszky János, számvető; Hegedűs László, pénztárnok; Mauks Ignác, ellenőr; Szakala Ignác, segéd; Urbán Antal és Tóth Ferencz, árvák gondviselői; Hlatky Márton, rendes orvos; Hlavacs Márton, templomatyá; Zabozscky József, erdőügyelő; Csaszky György, építésügyelő; Király János, lajstromzó; Szartorysz József, kórházügyelő; Rainer János, selyemtermesztésiügyelő; Vágner Antal, vásárbíró; Zgola János, utügyelő. — Aradon jun. 15-ikén 4 ember részint vigyázatlanságból, részint mások gondatlansága miatt vízbe halt, t. i. 1 kocsis, 1 szabólegény és 2 napszamos; ez utóbbiak az új hidépítésnél dolgoztak és a leszakadt 14 mázsányi czölöp-verősulyok által előbb ugyanazon tutajon mellyen állottak, szétzuzattak, azután még élve a vízbe zuhantak, honnan csak halva huzák ki őket. Horánszky Endre

jun. 21-ikén nagy tüzjátékot adott Aradon, melynek tiszta jövedelmét az illető hatóság azonnal a bajai károsultak fölségelésére küldte, hogy még a tűz is segítse némileg kipótlani azt, mit a tűz emésztet meg. Az aradi takerékpénztárba 3 hónap alatt 1506 pengő forint gyűlt. — Kis-Szebenben f. e. jun. 14-én tartá a kegyes iskolai szerzet fényes halaáldozattal itteni alapítatása százados ünnepét, melyre Sáros megye vidékeiről számos egyházi és világi férfi gyűlt vala össze. Ez alkalommal Szentiványi András al-esperes és pécsujfalusi lelkes, az ünnephez alkalmazott jeles szónoklatú egyházi beszédet tartott. E házat Dessewffy István altábornok 1739-ben 10,000 ft. és Keczer István n. városi prépost és makári cím. püspök 4,000 ft. alapíták. Ez ünnepelt század alatt az itteni iskolákban 12,924 ifju, többnyire sárosmegyei tanult, kik közül a szerzetes háznövendéke (convictora) volt 460, névszerint 12 gróf, 30 báró, a többi nemes és előkelő szülők gyermekei. Itt hazánk több fő embere nyert jó nevelést, u. m. b. Fischer István egri érsek; Semsey András m. kir. kamarai elnök, id. b. Eötvös Ignác abauji főispán és országzászlós; Péchy János mármarosai főispán; b. Splényi Ignác tábornok és m. k. testőrségi kapitány; b. Szepesy Ignác pécsi püspök; gr. Szirmay Tamás eperjesi tábla elnöke; Péchy Imre kir. tan. és a. t. E százados ünnep emlékeztetét Jallósics András diák lanttal zengte meg. — Erdő-Bénye (Zemplénymegye): Pünköszt első napján templomban letünkor a felhőszakadás sz. egyházunk falai közé szorította. Nagy volt a rémülés, midőn a zápor esődesülével eliki házához sietve utközben vagyont a záporfolyam habjaitól ide's tova hanyatni látá. A szőlőhegyekről lesodrá a földet és tőkét az onnan lezuhogó víz, és azzal szomszéd réteinket és szántófeldeinket beiszapla; életét e zivatar közt csak egy gyermek veszté. A zápor kevés jéggel vala vegyes, és így kevés kárt okozott; általában nem sok reményünk van jó szürethez; gyümölcskertinket a hernyó mind elpusztíta. A Bodrog még most is kívül csapong medrén és közel lakosít inség sápasztja. Határunkban egy hatalmas gyógyerejű furdó nyílt, melyet már most is számos vendég látogat.

Hpar- és tőzsérügy. A bécsi cs. kir. közönséges udv. kamra f. e. april 28-ikán Springer Ignác szkalkai jószágigazgatót hazánkban (bécsi meghatalmazottja Csarada György, magyar kir. udv. ügyviselő) öt évi szabadítékkal tisztel meg „azon találmányra, miszerint eszerépből nyílás nélküli táblákat készít házfödélzetre, melyek a közönséges eszerépszindelytől különböző formájok és olcsóbbaságuk mellett, még azon ajánlatosság-gal bírnak, hogy a házfödélzetek tűz és vízbehatás ellen tökéletesen biztosítják, a viharral pedig jobban dacolnak, és így rézfödélzet után leginkább ajánlathatók. — Bécsi hírek szerint alig kételkedni már többé, miszerint Sina b. a bécs-triesti vasut vezérletét is magára vállolanda és a vonalt Stájerországon viendi keresztül. Minden pillanatban várják az előleges engedélyt. Ideiglen a bécs-győri vasutársaság engedelmét kapott az építést Magyarorszag határáig kiterjeszteni. — A milano-monza vasutépítést, mely már majd az utóbbi városig terjedt, az illető hatóság ideiglen fölfüggeszté, valamint szinte Cremonaig tervezett folytatását is megszünteté, leginkább azon okból, mivel az ugynevezett csöndes kereskedői társaságot, minőt Holzhammer, Arnstein és Eskeles kereskedőházak alakítottak, nyilvános részvény-kibocsátás helyett, nem gondolá a vasuti rendeletekkel összeegyeztethetőnek. E kezelési módból könnyen magyarázható meg, mikép emelkedhetek e vasutársasági papirok eredeti bocsukhoz képest kétszeri magosságra, még mielőtt használni kezdeték volna az illető vasutat. Junius 15-ikén érkezett Bécsbe Lundenburgból az első szarvas-marha-szállítás a Ferdinand-éjszaki vasuton. Az induláshelyen számos ember volt összegyűlvé, mert e szállítástól marhahus-ár-csökkenést vélnek várhatni a főváros lakosi. 24 szállítókosin 182 ókor érkezett Bécsbe (tehát egy kosin 8), és az egész kocsivonal csak egy mozgony húzá. Mondják, hogy ez erővel még több kocsit is lehetett volna tova szállítani. A kocsik, igen czélszerűleg, minden oldalon zárvak, és csupán fölül vannak nyitva. Tekintetbe vevén, hogy minden darab szarvasmarha után mérföldenkint csak 9 pengő kr. fizettetik, és ezenkül soványodás méltóztatése és takarmanykimelés által mennyit gazdálkodhatni meg, így bizonyan várhatni, hogy e szállítások sikere igen kedvező hatású leend a fogyasztó közönségre. — Arad vidékén a vetések az idén különösen dúsz fizetésel kecsegtetik a földművelőket, és a gabnauszorások mégis annyira tudak fölségázni a gabnaárt, hogy a buza pozs. mérője 9, kétszeresé 7, tengeri 5 1/2, árpaé 4, és zabé 3 1/4 fon kel, következőleg még egyszer oly drágán, mint múlt évben. — Berlini hírek szerint az ottani idej gyapjuzására már jun. 16-ikán megkezdék minden oldalról a gyapjuszállítás, és 20-ikáig már mintegy 48 ezer mázsa gyűlt össze, melyből ugyanazon napig 10 ezer mázsa kelt el. A gyapjuar a többi ez évszaki vasárokon divatozotthoz látszik hasonlítani, sőt egyes esetekben még jobb is az eddigiekénél. Mivel a szállítás még mindaddig nem szűnt meg, nem is mondhatni bizonyosan, mennyi fogott e vásárra összegyűlni; annyit azonban reménylhetni, mikép az ar nem igen fog e vásáron változni, főleg, miután számos kereskedő van a sokadalmon, kik mind elég kedvet mutatnak vásárlásra. —

Spanyolország.

(Balmaseda megveretése nem valószínű.) Bordeaux, jun. 19-kén: „Azon telegraf sűrűgöny, mely f. hó 15-kén Balmaseda megsemmíttetését közölte, nem valószínű. Jun. 12-ig terjedő logronoi hírek szerint Balmaseda 11-kén a carazoi szorosakba vonult. Egyébiránt Balmaseda kicsapongási folyvást a régiék, így például legközelebb egy helység lakosít kényszeríté, hogy templomukat gyujtsák föl, ellenkező esetben az egész falu leégésével fenyegetőzvé. Polo segédesapátja még tetemesül szaporítá vérszomjas hadát. Boncha tábornok jun. Szentlindult Cuennából és hátulról szándékozik Balmasedát megtamadni. Ez utóbbi legújabbban a baszk tartományokba akart nyomulni, de e szándéka tökéletesen meghinsult, és

miután most Espartero's O'lonneH sergeiből is tetemes csapatok indultak ellene, tehát bajosan fog végromlás elől megszabadulhatni. Cabrera 16-kán mintegy 8 ezer emberrel Puycer la közelében állt, és kemény ellenállásra látszik eltökélve. Azon vidék lakosi minden ingatlan vagyonyokat francia földre szállítják. —

(Balmaseda kínesei alkotmányosok hatalmában. Elegy.) Bordeaux junius 20-kán: „Jun. 17-kén Carazo erősség Piquero alkotmányos parancsnok hatalmába jutott, Balmaseda hadiszereivel és összehalmozott ropant kíneseivel együtt. Az őrség megmenekült ugyan, de csupán fegyvereit viheté el magával. Magáról Balmasedáról még semmi bizonyost nem tudhatni, mivel fegyveres csapatjai Aranda és Burgos vidékét egészen járhatatlanná tevék. Balmaseda ereje nem nagy ugyan, de bátorsága és ravasz szelleme rendkívül nehezítik megbuktatását. Azon vidék minden legkisebb zugát tökéletesen ismeri, hol harezolt, és azért gyorsan és könnyen intézi megrohanását, veszély esetén pedig villámsebessé tud elűnni a járhatatlan bérecek közé. Ez okból csak nagy erő fogja őt leküzdhetni. Rövid idő azonban minden esetre véget vet az egész drámának, mert az alkotmányosok 22 ezer főnyi sereggel indultak meg Catalonia felvidéki felé, és a Sernyi előesapat már Lerida előtt áll. Cabrera nem nagy sergét ellenben naponkint szokás apasztja; az egész ügyet pár hét múlva francia földre menekvés fogja befejezni. Azon junta tagjait, mely Espana grófot kivégezteté, börtönbe zárta Cabrera, és néhányat közülök, mint hűlök, már agyon is lövete. Espana kivégeztetése Cabrera parancsából történt, mivel e zsarnok attól rettege, hogy a gróf majd Maroto átpártoltat fogja utánozni, és most mégis Cabrera bünteti parancsa végrehajtót, esakhogy magát e vértett gyanyjától megtisztíthassa! A baszk tartományokban történt legújabb zendületi mozgalmak főkolompói egy részét halálra ítélte a büntető junta, néhány csekélyebb vétkekre pedig börtönt és pénzbírságot rótt.

Anglia.

(Az angol kormány kínai politikája.) London, jun. 17-kén: Azon politika, melyet Anglia Kína ellenében követni szándékozik, végre nyilvánossá lön. Hódítást nem kíván csinálni, ha csak kerülheti, és ha az első győzelmi siker után (mit természetesen mindenki bizonyosnak tart) a császár elfogadható ajánlatokra lesz hajlandó kész, nem ellenzendi az angol kormány, hogy aztán a császár, kínai divat szerint, kevére kürtölttesse országában, mikép a barbárokat legyőző és természetfölötti kegyességből új föltételek alatt ismét szabad kereskedést nyit meg számukra. A kínaiak Angliával isméretlenségét jobbadán tulzó színekkel füsték. Fiatalkínaiak, ambar törvény ellen, de több évig jártak a singaporei iskolákat, hol több európai nyelvet tanultak meg. Különösen a es. második biztosára alkalmazhatni ez alitást, ki a makonykereskedés törvényeszerítését ajánla a császárnak. E második biztos Singaporeban nevelteték, hol tökéletes isméreteket szerze magának Angliáról és nyelvéről. Ezenkül Singaporeban számos kínai család lakik, és így a keletindiai társaság méltányosan itéli meg Kína szellemi álláspontját, mely szerint a kínaiak Ázsia egyéb lakosít kétségkül jóval föltulmulják műveltségben. Néhány Singaporeban történt verekedés alkalmakor többször a kínai osztály győzött s így ott már vitéségét sem vonják kétségbe a kínai nemzetnek. Általányosan semmi bizonyosat nem mondhatni meg, hogy vajjon mikép fognak küzdeni a kínaiak. Fegyverbeni járhatlanság ugyan nagy mértékben rosítja Kína ügyét, miután oly huzamos ideig folytonos békének örvende; de mivel az országot rendkívüli nagysága miatt nem igen könnyen foglalhatni el, tehát idő folytával a kínaiak oly ellenállási készületre fognak tehetni szert, melynek sikeréről előre teljességgel semmi bizonyost nem jósolhatni. Anglia tehát eleinte nem fog háborút keresni, ambar azt sem tagadhatni, miszerint a mostani háboru, bármily rövid ideig tartson, a zavart még nagyobbítani fogja. Anglia és Moszkvaország Ázsia birhatásáért versenygnek. E vita küzdőhelyeül először Perzsiát és Törökországot választák. E tekintetből Anglia helyzete Franciaország ellenében Egyiptus miatt, szinte csak mellék-és nem főpontra tekintendő. E vita Russziával már most európai politikába voná Keletindiat és élettörténeti fontosságra emelé. Keletindia alkalmasint nem fog mar sokáig a szabadítékos társaság birtokában maradni, melynek egyébiránt ugy is tetemesül gyérültek már szabadítéki jogai. Az itteni Indiában annyira meg vannak arrul győződve, miszerint a társaság egész kormányhatalma rövid idő múlva az országos kormány által fog majd gyakoroltatni, hogy már a tudományos gyűjtésekre sem igen akar a társaság többé költeni. A politikai bonyolulás miatt pénzhaszna sem oly nagy most a társaságnak, mind addig volt. Russzia terjeszkedése Ázsiában tehát maga egyedül is elég azon pillanat előhozására, melyben a társaság az országos kormány kezeibe teendő le hatalmat. A haborgás Kínával ellenében következménye volt a társaság és kormány közti viszonyok megváltoztának. Míg a kínai kereskedést egyedáruskodva üze a társaság, könnyen mellőzhető volt minden czivakodás a kínai kormánnyal, mivel a társaság, mint magányos vállalkozó, nagyobb részt szó nélkül is el-tűrhető a sérelmeket, mit az angol kormány böcsülete nem hagyhatna magán. Továbbá, míg a keletindiai társaság szolgálai üze a kínai kereskedést, akkor nagy ellenörködés gyakoroltaték az egész kereskedésre nézve, mi most már lehetetlen, miután a kereskedést nagyobb részt szabad kereskedők üze, kik fölött semmi különös hatalma az angol kormánynak. A keletindiai társaság egyedárus kereskedése megszüntetése által tehát következő viszonyzatba lépett Kínával Anglia: a kínaiak különös emberek, és verekedések és czivakodások angol kereskedők, matrózok és kínaiak közt elkerülhetlenek. Ha illy villongás történik, mindenkor lépéseket tartozik az angol kormány tenni a brit alattvalók ótalmasására. Illy események ezentul sem fognak hiányozni. A makonykereskedés ma-

garosz politikai rendszabály volt a' khinai kormány részéről, mert azelőtt egy bizonyos kikötőbe hozták az angolok a' mákonyt és egyéb helyekre csempéztetését khinai kereskedőkre bízák; most az egész partvidéken angol csempész hajók szállongnak, 's mivel e' szerint az angolok az egész csempészeti vállalat vezérlését gyakorolják, tehát egyetértésük van az ország lakosival, mit politikai czélokra is könnyen használhatni. Még egy más figyelemre méltó körülményt sem hagyhatni illő tek. nélkül. Singaporeban tagadhatlanul belföldi kereskedési középpont létesült britt kézművári és egyéb kereskedési czikkekre, mellynél fogva Keletindia rövid idő múlva független hatáskörbe jutand, 's könnyen megtörténhetnék, hogy Singapore rövid idő múlva második angol főváros leend a' déli égöv alatt minden angol gyarmat iparüzésére nézve, melly esethen Khina elfoglaltatása Anglia által idővel nemcsak lehetségessé, hanem egyszersmind szükséggégé válnék. Ha Keletindia, mi rövid idő múlva bizonyosan megtörténik, közvetlen kiegészítő része leend Angliának, ugy Khina elfoglaltatását valamely szabadítékos társaság által még sokkal könnyebben lehetne eszközölni, mint Keletindia korábbi birtokba vételét. —

(Ujabb körülményes adatok Oxford merényiről.) Oxford fölségárlási pörét jun. 22én kezdendik meg az old-baileyi törvényszék előtt. Uralkodó vélemény, miszerint örjögési vágy nevezetessé lenni vezérlé a' gyilkos kezét, ki Herostratus példáját követve minden áron vadászta a' hírnevet. Egy tapasztalt tűzér-tiszt hivatalos fölszólítás után azon véleményt fejezte ki, mikép kilőtt pisztolyon teljességgel nem ismérhetni meg, hogy vajjon golyóval volt é az töltve. Jun. 15kén délután következő levelet kapott Pelham, Oxford ügyvédje. védenchezől: „Tisztelt Sir! Legyen Ön szíves Normanby lordnak írni, hogy juttasson néhány jó könyvet olvasás végett kezeimbe, minők például: „Janko az óriásölő“, „Janko és 11 felesége“, „Babszem Jankó“, „Ezer egy éj“ és egyéb munkáit illy nagy-hírű írónak. És tegyen Ön kérdést: vajjon nem akarnak é engem mint foglyot bűcsületszavamra szabadon bocsátani, és hogy milly okbul tartja fogva ő felsége egyik alattvalóját? Maradok tisztelettel Oxford Eduard.“ A' fogolytul koránsem voná meg a' kormány a' könyvek vigasztalását, sőt elég olvassmányal látta őt el: Pelham mindazáltal mégis kötelességének ismeré azon levelet a' miniszterrel közölni. 15kén először szólott Pelham Oxforddal, ki látásán nagy örömet tanusított, ámbár eleinte minden ügyvédi segélyt megvetett: de mind e' mellett igen közönyösnek mutatkozék tette következményi iránt, 's midőn hallá, milly általános fölindulást szült tette, egész erejéből kaczagott, hogy illy nagy és nevezetes emberré tudá lenni. Vallomása szerint említést sem érdemel e' dolog, mivel pisztolyai nem voltak golyókkal töltve, és ő már sok vénasszonyt megijesztte jókedvűbül. Kérdeztetvén: nem szeretné e' pörét a' legközelebbi rendes eskütszéki ülésre halasztatni, nyugottan mondá, hogy épen ellenkezőleg minélelőbb kívánna az egész dolgon tulesni. Anyja Birminghambe utazott tanukért, fia örjögése bebizonyíthatására. A' belministerségi szobákban vallatott tanuk egyike erősen állita, hogy Oxford első lövésekor némi sühogást hallott fülei körül, mintha golyó röpült volna mellettök el, és hogy igen jól látá, miszerint Oxford a' második pisztolyt egyenesen a' királynéira irányzá; hallá továbbá a' tanu, hogy Oxford elfogatásakor ezt mondá: „Igen is én tettem, én vagyok a' tettes.“ A' pisztolyok kilövésekor igen nyugott volt a' gyilkos, de elfogatásakor némi aggályt mutatott. Még más tanuk is erősítik, hogy Oxford csakugyan a' királynéira czélt. Hogy Oxford szálásán gyanus irományokat találtak, az tökéletesen valósul. A' rendőség ez iránti hivatalos jelentését már valamennyi lap közli. A' tisztviselő kénytelen volt a' szobaajtót betöretni, mert kulcsa a' bűnösnel volt. Talált pedig a' szobában egy kurta kardot, hüvelyestül, egy darab fekete fátyolt, két pisztolyt, golyóöntőt, 5 golyót és tárczát irományokkal, mellyekben „Smith“ volt aláírva. A' fogoly mind ezt tulajdonának ismeré meg 's kivállá, hogy reggel lakából távozta előtt meg akará az irományokat gyujtani, de elfeledé. Kérdeztetvén tovább: ki azon Smith, él e' még, vagy hol tartozkodik? azt válaszolá Oxford, hogy nem fogja őt elárulni, és a' többi név tulajdonosait sem akará felfödözni. A' ministeri Globe szerint csupán dicsőrség bír a' gyilkost e' gonosz merényre, melly egyéb-iránt igen könnyen azon megfontolatlan beszédek következménye is lehet, miket a' tory párt nyilvános lapokban és helyeken annyiszor elmondogatott. A' törvényszéki vitást egész London legnagyobb kíváncsisággal várja. —

Franciaország.

(Joinville hg már utban sz. Iona felé. Elegy.) Joinville hg már elhagyá Páris és a' partvidékre utazott, honnan jul. első napjaiban okvetetlenül sz. Iona szigetre induland. — Douau a' nemzeti couvent volt tagja, jun. 22kén élte 79ik évében elhunyt. A' conventtagok közül most már csak Lacanal él. — A' követkamra már egészen megajánlá és helybenhagyá az 1841iki költségvetést. Az összes bevétel 1,211,885,666 frank, a' költség pedig 1,187,842,234 frank, és így fölösleg 24,043,432 frank 20án már csak 50 követ volt a' kamrában, és csupán magányosak kérelmeivel foglalkozék.

Németország.

Karlsruhe, jun. A' második kamrai RR. ülésében ma Welcker követ indítványa volt napi renden, miszerint a' kormány kerestetné még, hogy a' mai csendes időben szüntetné meg azon különféle, rendkívüli körülmények által okoztatott, kivételi szabályokat és helyökbe a' szövetség és alkotmánytól biztosított jogot léptetné. Az indítvány eredetileg ennyibül állott, később azonban a' sajtószabadság is hozzá csatoltatott. Itzstein vitatkozás közben azon kívánságát fejezte ki, hogy mivel a' jelen országgyűlés vége felé közelget, részletekbe ne bocsátkozzanak, és ne a' rendes

modón, hanem felírás útján igyekezzenek e' tárgyat elintézni; Welcker indítványa pedig iktattassék jegyzőkönyvbe. Itzsteint Rotteck, Rindschwender, és több más követ támogató. Schaaff és Bader pedig tanácsosnak tartá a' régi utat el nem hagyni. Az elnök szavazat alá bocsátá Welcker indítványát, és azt a' követek táblája egyhangulag elfogadá. Most azon kérdést tevő: felírás útján akarják e' a' kérdéses tárgyat elintéztetni, vagy pedig, mint szokásban van, tanakodás 's választmány által. A' követek többsége Itzstein mellett nyilatkozott. A' vitatkozásban részt vettek a' kormány részéről: Blittersdorf miniszter és Rüdít tanácsos; a' követek közül pedig Welcker, Rotteck, Itzstein, Aschbach, Schaaff, Bader 's Mördes. — A' hamburgi főpostahivatalnak azon nyilatkozást tette a' londoni postahivatal, hogy a' hamburgi levelek szállításbérít leszállítandja, ha e' tekintetben az itteni hatóság részéről kölcsönösségre számolhat. — Berlinben nagyon kellemetlen benyomást tett azon dolog, hogy az új porosz király maga elibe nem bocsátotta Boroszló város küldöttségét. A' küldöttség t. i. néhány tagját Potsdamba küldé Meyringer főudvarmesterhez, hogy számára a' bebocsátást eszközölné ki, ez egy segédhez küldé, a' segéd pedig Müller titkos tanácsoshoz, ki végre kijelenté, mikép a' király nem fogadand el a' tartományok részéről tiszteledő küldöttséget, mivel legközelebb be szándékozik utazni a' tartományokat.

(A' szász király országgyűlést bezáró beszéde) A' szász király jun. 22kén következő beszéddel zárta be az országgyűlést: „Uraim, Rendek! Ujra országos éltünk egyik fontos szakának végén állunk 's ennek eredményit én általában örvendetéseknék mondhatom; mert igen sok nagy fontosságú 's országgyűlési munkáldok alá tartozó tárgy legjobb egyetértéssel intéztetett el; azon hű, nemes érzelem, melly az országgyűlés alatt több ízben mutatkozott, teljes elismerésemet érdemli. — Hogy a' szaporodott jövedelem által könnyíthetünk az adózó közönség állapotját, azon különösen örülök. — E' jelen országgyűlési munkáldok egyik legnagyobb fontosságú tárgya a' megváltoztatott pénzmértek 's azzal összecsatolt pénzrendszer elfogadása, és bár illy messze vágó rendszabályt minden zavar 's kellemetlenség nélkül nem léptethetni is életbe, mégis hízlegek magamnak, mikép e' nehéz kérdést az országgyűlés által hozatott törvények következtiben ugy látandom megfejtve, hogy az a' jog 's méltányosság kívánatinak megfelelő, és jövendőre az adás 's vevés dolgában állandó 's rendezett állapotot eszközözend. Különösen örülök azon készségnek, mellyel a' RR. az egyházi jövedelmet tárgyalták. Abbul meg vagyok győződve, mint tudják azon rendet méltánylani, melly a' népre olly nagy befolyást gyakorol. Hogy az iskolatanítók árváirul, szegényekirul, betegekirul, hasonlóképen gondoskodtak, azt szinte a' gyűlés legörvendeteseb eredményéhez számítom. Midőn a' sík föld szükségéirul a' műpar terjesztése által gondoskodtak, nem feledték a' hazánknak is olly fontos ipari érdeket, utépítés és egyenlő mérték behozatala által előmozdítani, 's több más üdvös intézvénynek utat nyitni. Áldja meg isten napi munkánkat, hogy az még a' jövő kornak is gyümölcsöt teremjen.“ — E' beszédet Müller tanácsos állva olvasta föl, és Lindenau miniszternek adta át, kinek kezeibül a' király elvevén átadá az elnöknek.

Oroszország.

(Moszka zárrendszer) Lengyel határ, jun. A' határzár napról napra szigorabbul, ugy hogy már több külföldi sziléziai és lengyelországi jószágitul vesztességgel is igyekezik megszabadulni. A' munkások, szolgák ésszolgálók kik Lengyelországbul Sziléziába, vagy innen oda mennek és jönnek mezei munkáikat elvégezni, legfőlebb csak néhány hétre kapnak utlevelet. Ezen idő lefolyta után hazájokba vissza kell térniök, és hol tartózkodtukról számolniök, mindannyiszor pedig a' határon kemény motoztatást kiállaniök. Csak a' kozákok és orosz tisztviselők megvesztegethetőségnek köszönhetjük, hogy Lengyelországban fekvő javaink miveletlen nem hevernek, mert ha a' parancsolt zaklatási szabályoknak egészen alá lenemagunkat vetnünk, inkább paragon hagynók lengyel földünket. Többi előkelő személy folyamodott már a' czárhoz, kiknek jószágit a' lengye határ hasítja, e' gyilkoló zárrendszer lágyításáért, de mindig kitérő, vagy tagadó választ kaptak. Mit akarnak ez irtózatossággal elérni? A' világosság a' levegőn is terjed!

(Részletek Perovski szerencsétlen táborozásáról) Nyugati orosz határ, jun. 10. Perovski táb. már darab idő óta Orenburgban van, honnan tüstint Pétervárra megy, mihelyt a' czár Varsóbul visszatér, ott a' khivai második hadszállítvány ügyében új parancsot veendő, melly augusztusban bizonyosan elinduland. A' kormány előbbi jelentéseibül már tudva van, hogy Perovski hadosztálya visszatért, és a' Jemba folyó mellett erősségnél állapodott meg, hol a' katonaság és igazon barmok számára elegendő eleség volt. Ez osztály most is a' Jemba mellett áll. és nem sokára a' kaszpi tengerrül erősítést kapand. A' Khiva elleni új táborjárás még e' nyáron bizonyosan megtörténik. Az előbbi hadszállítványt a' rendkívüli hideg tél, roppant nagy hó 's irtózatossággal visszatérésre kényszeríté, de kormányunkat, melly a' mit egyszer föltesz magában, létesíteni szokta, e' dolog nem csüggeszté el, hanem új erővel készül új táborozáshoz. A' legénységben kevés kár esett, a' lovaknak semmi bajok nem volt a' terhes utban, de a' tevékbül sok elhullott. Először lóval kellett a' havat taposztatni, ugy lehetett azután menni. Mihelyt Perovsky Akbulakhoz ért, mindjárt egy ezredet küldé körültekinteni, de a' hó mindenfelé igen nagy volt. A' hideg 's forogteteg folyást tartott 'stüzifa szükiben sokat kelle a' legénységnek szenvedni. Perovski hivatalos tudósítása szerint 10 ezer tevébül csak ötezer maradt használható állapotban; tevé nélkül pedig az osztály nem mehet, mert lehetlen az eleséget magával vinni. A' legénység jól kiállá a' hideget, de a' tevék fele tönkre jutott. Ezelőtti teleken nem volt olly dermesztő hideg a' pusztában. —